

SUOMEN SIKAYRITTÄJIEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2018

JÄSENISTÖ, HALLINTO JA TOIMIHENKILÖT

Suomen Sikayrittäjien jäsenmäärä (31.12.2018) oli yhteensä noin 300. Jäsenmäärä pysyi lähes ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Eronneiden (tuotannon lopettaneiden) tilalle tuli uusia jäseniä. Jäsenistön tuotanto on noin 80 prosenttia koko Suomen sikatalouden tuotantomäärästä. Sikayrittäjien lisäksi jäsenenä on sika-alalla toimivia henkilöitä ja yhteisöjä.

Sääntömääräinen vuosikokous pidettiin Tampereella 8.3.2018. Vuosikokouksessa johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Martin Ylikännö. Puheenjohtajan lisäksi johtokuntaan kuuluivat vuonna 2018: Ari Hakkarainen, Timo Heikkilä, Jonas Hulden, Juho Jääskeläinen, Johanna Laurila (vuosikokoukseen saakka), Tiina Puska, Heikki Sampolahti (vuosikokouksesta alkaen), Alekski Tuominiemi, Rita Wegelius, Arto Ylilampi ja Harri Äijö.

Johtokunta piti yhden virallisen kokouksen (2.2.) ja lisäksi osallistui aktiivisesti puhelimen, sähköpostin, Whatsapin välityksellä keskusteluun ajankohtaisista asioista, lausuntojen ja kannanottojen yms. valmisteluun. Lisäksi koko johtokunnan jäsenet kuuluivat ASF-tiedonvälityshankkeen ohjausryhmään. Ohjausryhmän kokous pidettiin Vantaalla 23.11. Johtokunta kävi keskustelua ajankohtaisista asioista vuosikokouksen yhteydessä Tampereella (8.3.) ja ASF-seminaarin/ohjausryhmän kokouksen ohessa Vantaalla (23.11.).

Yhdistyksen toiminnanjohtajana toimi Ari Berg, jonka vastuulla oli yhdistyksen asioiden lisäksi projektien suunnittelu ja johtaminen sekä hankeyhteistyö muiden tahojen kanssa. Vuonna 2018 yhdistys hallinnoi EU-rahoitteista Afrikkalainen sikarutto (ASF) -vakava uhka Suomen sianlihantuotannolle tiedonvälityshanketta. Lisäksi yhdistyksen vastuulla oli yksityisellä rahoituksella toimiva Villisianmetsästyksen aktivointihanke.

Yhdistyksen kirjanpidosta vastasi Tilipym Oy/HT Päivi Yli-Mattila (Huittinen), tilintarkastajana toimi HTM Eeva-Maija Ylikoski (Kankaanpää) ja hanketukitahona oli MT-tilipalvelut/Merja Virtanen (Lappeenranta).

Vuosi 2018 oli Suomen Sikayrittäjien 13. toimintavuosi.

TAVOITTEET JA TOIMINTA

Vuoden 2018 toiminta perustui vuosikokouksessa hyväksytyyn sääntöjen mukaiseen toimintasuunnitelmaan. Yhdistyksen tarkoituksena on toimia sika-alan yleisten edellytysten edistämiseksi ja kehittämiseksi, sekä olla tällä alalla toimivien henkilöiden ja yhteisöjen yhdistävänä verkostona. Toiminnan päätavoitteena oli kannattavan sikayrittäjyyden toimintaedellytysten turvaaminen Suomessa. Yhdistyksen tarkoituksen ja päätavoitteen saavuttamiseksi keskityttiin seuraaviin toimenpiteisiin:

1. Vaikutettiin aktiivisesti sikataloutta koskevaan päätöksentekoon mm. seuraavasti:
  - Järjestettiin tapaamisia ja osallistuttiin eri tilaisuuksiin, joissa tavattiin keskeisiä poliittisia päättäjiä ja eri viranomaistahojen edustajia. Tapaamisissa vedottiin kotimaisen sianlihantuotannon toimintaedellytysten turvaamiseen ja keskusteltiin afrikkalaisen sikaruton (ASF) leviämiskäytännöistä Suomeen sekä siihen liittyvistä varotoimenpiteistä.
  - Vaikutettiin aktiivisesti vireillä olevien sikatalouteen liittyvien lakien ja asetusten valmisteluun kommentoimalla niitä sekä vastaamalla lausuntopyyntöihin.
  - Tiivistettiin yhteistyötä eri viranomaistahojen kanssa ja osallistuttiin aktiivisesti seminaareihin yms. tapahtumiin.
  - Suomalainen pitkähäntäinen sika oli esillä vahvasti EU-tason edunvalvonnassa. Järjestettiin tilavierailuja asian edistämiseksi.

2. Tiivistettiin yhteistyötä sidosryhmien kanssa mm. seuraavasti:

- Lihatalojen kanssa keskusteltiin alan yhteisistä haasteista ja kannattavuuden parantamiskeinoista.
- ETT/Sikavan kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä tautiriskien tiedonvälityksessä. Afrikkalaisen sikaruton riskeistä ja tilatason tautisuojauksesta järjestettiin tilaisuuksia.
- Lisättiin yhteistyötä oppilaitosten kanssa sika-alan opiskelun edistämiseksi ja toimittiin opiskelijoiden opinnäytetöiden yhteistyötahona. Edistettiin eläinlääkäriopiskelijoiden ja muiden opiskelijoiden sikalaharjoittelupaikkojen saamista.
- Osallistuttiin keskeisten yhteistyötahojen kokouksiin ja tilaisuuksiin mm. Tuotantoeläinten hyvinvointi ry (TEH) kokoukset, Eläinten Terveys ry (ETT) Sikava ETU-asiantuntijakokoukset, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston (AVI) lupa- ja valvontafoorumit, Sikastrategiakokoukset ja eri hankkeiden ohjausryhmien kokoukset.

3. Toimittiin alan asiantuntijoina mm. seuraavissa toimielimissä ja projekteissa:

Sikava-asiantuntijaryhmä, Eläinsuojelulain muutostarpeiden työryhmä, MMM:n hyvinvointitutkiryhmä, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston tilavalvonta- ja lupafoorumi, Ministeriön sikatilojen valvonnan seurantaryhmä, MMM:n kansallinen MRSA:n seurantaryhmä, Eviran sikojen hyvinvointitoimenpideohjelman työryhmät, MMM:n villisikatyöryhmä, MMM:n ASF-seurantaryhmä, Yliopiston ryhmäporsituksen PIPO-hanke ohjausryhmä, Eviran mikrobilääkeresistenssin hallinta ja ehkäisy, LÄKÄ-hanke ohjausryhmä, Luken Sika- ja siipikarjatalous riskienhallintahanke ohjausryhmä, MMM:n Tyrä-hanke ohjausryhmä, Eviran FVO:n arvioinnin asiantuntijaryhmä, Vaasan Yliopiston (Levon instituutti) Lihatilalan talous ja johtaminen ohjausryhmä, Sikastrategiaryhmä, THL:n Zoonoosi-MRSA -hankkeen ohjausryhmä, Helsingin Yliopiston SusPigSys-hankkeen ohjausryhmä ja Luken Kilpa 2020 -hankkeen ohjausryhmä.

4. Järjestettiin ja/tai osallistuttiin mm. seuraaviin tilaisuuksiin ja tapaamisiin:
- Sikavan asiantuntijakokous ja sikastrategian päivitys (MTK/Helsinki) 18.-19.1.
  - Sikaseminaari ja ministeri Lepän tapaaminen (Sarkamessut/Seinäjoki) 2.-3.2.
  - Atrian Liha-akatemia (Hämeenlinna) 8.-9.2.
  - Sampsa ry:n maakuntavierailu Satakunnassa (Eura ja Huittinen) 21. ja 24.2.
  - MMM:n ja Metsästäjäliiton villisikojen kutsujahti (Kouvola) 23.2.
  - ASF-seminaari (Huittinen) 2.3.
  - Erikoisliittojen Eläinsuojeluseminaari (Pikkuparlamentti, Helsinki) 6.3.
  - ASF-seminaari ja vuosikokous (Tampere) 8.3.
  - ASF-seminaari (Seinäjoki) 9.3.
  - ASF-seminaari (Kouvola) 13.3.
  - ASF-seminaari (Vihti) 14.3.
  - Snellmanin yhteistyötapaaminen (Pietarsaari) 16.3.
  - Hännäntypistys- ja edunvalvontamatka Brysseliin 21.-22.3.
  - Kansallisen sikaryhmän kokous (MTK, Helsinki) 23.3.
  - Maatalouden rahoitusseminaari (Virrat) 28.3.
  - ASF-seminaari (Kalajoki) 28.3.
  - Biocheck-seminaari eläinlääkäreille (Helsinki) 11.4.
  - ProAgria sikaseminaari (Huittinen) 17.4.
  - Biocheck-seminaari eläinlääkäreille (Seinäjoki) 17.4.
  - Tuotantoeläinten hyvinvointiyhdistyksen kokous (Helsinki) 2.5.

- MMM:n kasvukauden avaustilaisuus (Helsinki) 22.5.
  - Eviran kutsuseminaari ”Evirasta Ruokavirastoksi” (Helsinki) 5.6.
  - Okra-maatalousnäyttely, Vuoden Sikateko, ASF-info (Oripää) 4.-7.7.
  - Biocheck-seminaari eläinlääkäreille (Seinäjoki) 13.9.
  - ASF-seminaari metsästäjille (Virolahti) 3.10.
  - Kutsujahti villisianmetsästyksen (Virolahti 3.-4.10.
  - Tuotantoeläinten hyvinvointiyhdistyksen kokous (Helsinki) 2.11.
  - MMM:n Mikrobilääkeseminaari (Helsinki) 13.11.
  - Maatalouskonemessut, ASF-info (Helsinki) 15.11.
  - ProAgria Keskusliiton 120-vuotisjuhlat (Helsinki) 19.11.
  - ASF-hankkeen loppuseminaari ja Sikava 15-vuotta (Vantaa) 23.11.
  - Ranskalaisten liha-alan toimijoiden tapaaminen (Vantaa) 29.11.
  - Ruokaviraston kutsutilaisuus (Helsinki) 11.12.
5. Hyödynnettiin hankerahoitusmahdollisuuksia tehokkaasti:
- Keväällä 2016 käynnistynyt Suomen Sikayrittäjien hallinnoima Afrikkalainen sikarutto (ASF) -vakava uhka Suomen Sianlihantuotannolle - tiedonvälityshanke järjesti hankesuunnitelman mukaisesti tiedonvälitystilaisuuksia ja hoiti tiedottamista monipuolisesti. Pää tavoitteena on parantaa tautiriskien hallintaa sikatiloilla, jonka ansiosta pyritään suomalaisen sianlihantuotanto kansainvälisesti kilpailukykyisenä ja estämään afrikkalaisen sikaruton (ASF) leviäminen Suomen sianlihantuotantoketjuun. Hankkeen myötävaikutuksella Biocheck.Ugent -arviointimenetelmä jalkautettiin ETT/Sikavan toimesta suomalaisille sikatiloille. Hankealueena Etelä-Pohjanmaan, Satakunnan, Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Uudenmaan ja Kaakkois-Suomen Ely-keskusten

alueet. Hankkeen toimenpiteiden toteutuksessa tärkeimpänä yhteistyökumppanina toimii Eläinten terveys ry (ETT ry). Useamman alueen yhteisen hankkeen rahoittajatahona toimii Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. ASF-hankkeen arvovaltainen loppuseminaari pidettiin Vantaalla 23.11. Hanke päättyi 31.12.2018.

- Osallistuttiin yhteistyökumppaneiden hanketoimintaan ja uusien hankkeiden suunnitteluun. Olemme partnerina ja ohjausryhmän jäsenenä monessa sika-alan tutkimus- ja kehittämishankkeessa.
- Afrikkalaisen sikaruton leviämisen torjumiseksi käynnistettiin yksityisrahoitteinen Villisianmetsästyksen aktivointihanke 1.4.2017. Hankkeessa avustetaan metsästysseuroja 90 eurolla Evirassa tutkittua villisikanäytettä kohti. Yhteensä noin 200 seuraa on saanut tähän mennessä seuratoiminta-avustusta. Tämän ja muiden toimenpiteiden ansiosta metsästys on lisääntynyt. Vuonna 2018 Evirassa tutkittiin 715 luonnonvaraisen villisian näytettä. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli +36 %. Riistakeskuksen saalis seurantaan ilmoitettiin vuonna 2018 yhteensä 908 metsästettyä villisikaa. Afrikkalaista sikaruttoa ei ole havaittu Suomessa.

6. Annettiin tunnustusta:

- Vuoden Sikateko-palkinto julkaistiin Okra-maatalousnäyttelyssä Oripäässä (4.7.). Sikayrittäjien antaman huomionosoituksen sai Suomen Metsästäjäliton Kymen Piiri ry. Palkinnon saaja on ansiokkaasti tehnyt määrätietoista työtä Afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi kannustamalla paikallisia metsästysseuroja villisikakannan vähentämiseen Kaakkois-Suomessa. Palkintona annettiin 5000 euron stipendi, joka kohdistetaan villisikojen aitaamismetsästyksen kehittämiseen. Palkinnon vastaanotti Kymen piirin toiminnanjohtaja Erkki Pentinniemi.

7. Tehostettiin tiedottamista:

- Tehtiin uusi yleisesite Suomen Sikayrittäjät ry:lle (paperinen ja sähköinen).
- Vastattiin nopeasti tiedotusvälineiden esittämiin haastattelupyyntöihin ja esitettyihin kysymyksiin.
- Tehtiin juttuja lehtiin ja tiedotettiin ajankohtaisista asioista laajasti.
- Kehitettiin kotisivuja palvelemaan entistä paremmin sisäistä ja ulkoista tiedottamista.
- Hyödynnettiin Facebookia tiedonvälityksessä.
- Tiivistettiin yhteistyötä eri tiedotusvälineiden ja tahojen kanssa.
- Järjestettiin entistä enemmän tiedotustilaisuuksia ja haastatteluja käytännön olosuhteissa sikatiloilla.

TALOUS

Suomen Sikayrittäjien toiminnan ja tehtävien huomattava lisääntyminen aiheuttaa haasteita yhdistyksen talouden hoidolle. Vuoden 2018 lopullinen tilinpäätös on 12.950,25 euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos on budjetoitua parempi (talousarviossa 0,00 euroa). Taseen loppusumma on 51.372,26 euroa, omaa pääomaa yhteensä 44.221,04 euroa. Yhdistyksen talous on vakaalla pohjalla.

JOHTOKUNTA